

VINGE

I gränlandet sanktioner och penningtvätt

– *vem har du att göra med, egentligen?*

Viveka Classon

Advokat och Partner, Financial Regulatory, Vinge

Mia Falk

Advokat och delägare, Falk & Kjellstrand Advokater

Anders Leissner

Advokat och sanktionsexpert, Vinge

Per Kjellstrand

Advokat och delägare, Falk & Kjellstrand Advokater

Helena Rosén Andersson

Advokat och Senior Counsel, Vinge

Informationen i presentationen är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet.
De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.

AMLR och sanktionsefterlevnad – vad är nytt?

Idag: Skyldighet att frysa tillgångar och att inte tillhandahålla ekonomiska resurser till aktörer som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner (RES).

Nya krav: Med AMLR tillkommer självständiga administrativa krav som syftar till att minska risken för att RES kringgås eller inte genomförs.

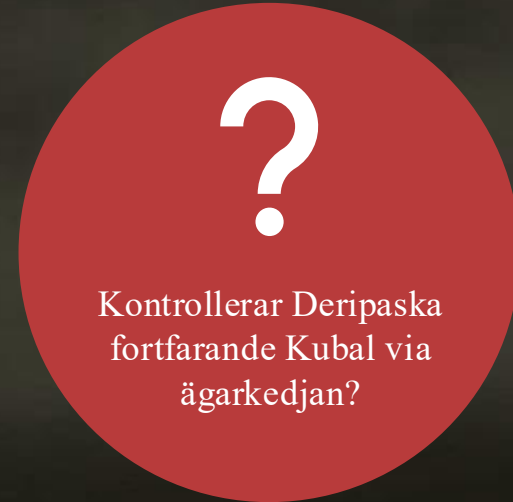
AMLR och sanktionsefterlevnad – nya administrativa krav

Vad innebär de nya kraven?

- Risken att utnyttjas för kringgående av RES eller att RES inte genomförs ska ingå i den allmänna riskbedömningen (Art. 10)
- Krav på att kontrollera om kund, VHM eller den som kontrollerar kunden är föremål för RES vid on-boarding och regelbundet (Art. 20.1 d) och Art. 26.4)
- Krav på interna riktlinjer, förfaranden och kontroller samt funktioner för regelefterlevnad (Art. 9, 11)
- Vissa dokumentationskrav avseende FN-sanktioner (Art. 27)
- Risk för administrativ sanktion även utan faktisk överträdelse av relevanta sanktionsförordningar

Kubal i Sundsvall

Ägarstruktur
(förenklad)

Kubal i Sundsvall

Frågeställningar

Formellt under 50 % – men kontroll?

Deripaska minskade ägande till 44,95 % i EN+ 2019, men kontrollerar han i praktiken fortfarande genom styrelseinflytande?

Flerledsstruktur döljer koppling

Deripaska → EN+ → Rusal → Kubal. Varje led komplicerar bedömningen av verklig kontroll.

Banken stänger kontona

Under 2025 stängde Nordea Kubals konton pga Rusal-kopplingen. Parterna förliktes.

Utdelning till sanktionerad ägare?

Närmare en miljard SEK i utdelning till cypriotiskt holdingbolag i Rusals ägarnätverk trots att Deripaska är EU-sanktionerad.

Tidigare domstolsavgöranden

Enligt dom från förvaltningsrätten 2022 ansågs det vid den tidpunkten inte styrkt att Kubal kontrollerades av Deripaska.

Källor: SVT, Dagens Arbete, Dagens PS, Sundsvallstidningen, mars 2026

Vad behöver man göra?

Riskbedömning & CDD

- Risken att utnyttjas för sanktionskringgåenden eller att sanktioner inte tillämpas ska ingå i allmän riskbedömning
- Åtgärder för CDD ska utformas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och den individuella riskanalysen av kunden
- Kontroll av om kund är föremål för RES och, för juridisk person, om sanktionslistad aktör äger >50 % eller på annat sätt kontrollerar personen

Transaktionsövervakning

- Fortlöpande övervakning av affärsförbindelsen (mönster som kan tyda på sanktionskringgåenden?)
- Riskbaserade processer för att regelbundet kontrollera om kund/VHM/den som kontrollerar juridisk person är föremål för RES

Risker och avvägningar

- Att konstatera ägande/kontroll i flerledsstrukturer är genuint svårt
- Hur omfattande kontroller behöver göras?
- Bedömning kan i efterhand ifrågasättas (brott mot kontraheringsplikt?)

Svar ja:

- OK att inleda/fortsätta affärsförbindelsen
- Fortlöpande övervakning/regelbunden kontroll
- Dokumentera

Kan jag vidta tillräckliga åtgärder för CDD?

Svar nej:

- Avstå/avbryt affärsförbindelsen
- Dokumentera
- Överväg om skyldighet att rapportera (Art 69 och 71)

Vägen framåt

1.

Gör en GAP-analys

Vilka CDD-åtgärder avseende RES vidtas idag?
Kartlägg skillnaden mellan befintliga rutiner och vad art. 9, 10, 20.1(d) och 26.1 och 4 kräver.

2.

Formalisera åtgärderna avseende RES i AML-ramverket

Uppdatera den allmänna riskbedömningen, policyer, processer och kontroller så att risk för att RES kringgås eller inte genomförs ingår som integrerad del.

Säkerställ att interna kontrollfunktionerna har uttryckligt ansvar och att rapportering till styrelsen inkluderar även genomförandet av RES.

3.

Skilj mellan administrativa krav i AMLR och sanktionsefterlevnad

AMLR ställer administrativa krav för att minska och hantera riskerna för att RES kringgås eller inte genomförs.

Genomförandet av varje transaktion ska bedömas utifrån aktuell sanktionsförordning.

Penningtvätt

Penningtvättsbrott

- Egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet
- Penningtvättssyfte – åtgärden syftar till att dölja eller främja
- Penningtvättsåtgärd – viss typ av åtgärd, t.ex. överlåter och omsätter
- Uppsåt

Näringspenningtvätt

- Näringsverksamhet (som huvudregel)
- Medverkar till en penningtvättsåtgärd
- Åtgärden skäligen kan antas vara vidtagen i penningtvättssyfte
- Uppsåt

Näringspenningtvätt

- Grunden för bestämmelsens tillämpning är inte att egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet.
- I stället är grunden att gärningsmannen gör sig skyldig till ett **klandervärt risktagande** genom att han eller hon medverkar till en åtgärd trots att den – vid en objektiv bedömning – skäligen kan antas vara vidtagen i penningtvättssyfte.
- Straffansvar även om egendomen är legitimt åtkommen.

Omständigheter – *klandervärt risktagande*

- *Varför* en transaktion genomförs
- På *vilket sätt* en transaktion genomförs och med vem
- Oklart *varifrån pengarna kommer*
- Oklart *varför* transaktionen genomförs
- Oklart vad *pengarna ska användas till*
- Kedjetransaktioner över flera konton – *svårt att utreda pengarnas ursprung*
- Motparter som inte kunnat identifieras
- Onödigt *komplicerade eller kostsamma* transaktioner
- Snabb omsättning av insatta medel bl.a. genom stora kontantuttag
- Användandet av *falska eller missvisande* handlingar
- Större mängder kontanter

Kan även bero på vilken typ av:

- transaktion,
- bransch,
- verksamhetsutövare,
- kunder m.m.

Kan vara hänförliga till kundens:

- identitet,
- beteende,
- transaktioner,
- kontakter med verksamhetsutövare m.m.

Näringspenningtvätt

Verksamhetsutövare

- Vad som föreskrivs i de administrativa penningtvättsreglerna kan vara av betydelse vid prövningen av om det varit fråga om ett klandervärt risktagande.
- Regeringen konstaterar i förarbetena att den som följer penningtvättsreglerna om bl.a. kontroll och rapportering och som gör en bedömning som senare visar sig vara felaktig inte ska drabbas av straffansvar.
- I de fall det i enlighet med reglerna i de administrativa penningtvättsreglerna är legitimt för verksamhetsutövaren att genomföra transaktionen trots att den är misstänkt ska straffansvar för näringspenningtvätt inte följa.

Anders Leissner
anders.leissner@vinge.se

Helena Rosén Andersson
helena.rosenandersson@vinge.se

Viveka Classon
viveka.classon@vinge.se

Mia Falk
mia.falk@fkalaw.se

Per Kjellstrand
per.kjellstrand@fkalaw.se

VINGE

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ BRYSEL